

31992L0085

DIRECTIVA CONSILIULUI 92/85/CEE

din 19 octombrie 1992

privind aplicarea măsurilor de promovare a îmbunătățirii securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, al celor care au născut de curând sau care alăptează

(a zecea directivă specială în sensul art. 16 alin. (1) din Directiva 89/391/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 118a,

având în vedere propunerea Comisiei, prezentată în urma consultării Comitetului consultativ pentru securitate, igienă și protecția sănătății la locul de muncă¹,

în cooperare cu Parlamentul European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

întrucât art. 118a din Tratat prevede obligativitatea Consiliului de a adopta, prin intermediul directivelor, cerințe minime pentru a încuraja îmbunătățirea condițiilor de lucru, în vederea protejării sănătății și securității lucrătorilor;

întrucât prezenta directivă nu justifică o eventuală scădere a nivelurilor de protecție deja atinse în fiecare dintre statele membre, acestea angajându-se, în temeiul Tratatului, să promoveze ameliorarea condițiilor existente în acest domeniu și să armonizeze aceste condiții, menținând totodată îmbunătățirile deja făcute;

întrucât potrivit art. 118a din Tratat, directivele menționate trebuie să evite impunerea de constrângeri administrative, financiare și juridice care ar împiedica crearea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii;

întrucât, în temeiul Deciziei 74/325/CEE⁴, modificată ultima dată de Actul de Aderare din 1985, Comitetul consultativ pentru securitate, igienă și protecția sănătății în muncă este consultat de Comisie în vederea elaborării de propuneri în acest domeniu;

---

¹ JO C 281, 09.11.1990 și JO C 25, 01.02.1991.

² JO C 19, 28.01.1991 și JO C 150, 15.06.1992.

³ JO C 41, 18.02.1991.

⁴ JO L 185, 09.07.1974.

întrucât Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, adoptată la Consiliul European de la Strasbourg, pe 9 decembrie 1989, de către șefii de stat și de guvern ai celor 11 state membre, stabilește, în special la alin. (19), următoarele:

„Orice lucrător trebuie să beneficieze de condiții satisfăcătoare de protecție a sănătății în mediul său de lucru. Trebuie luate măsuri adecvate pentru armonizarea ulterioară a condițiilor din acest domeniu, menținându-se îmbunătățirile deja realizate”;

întrucât Comisia, în programul său de acțiune privind aplicarea Cartei comunitare a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor, și-a fixat, printre alte obiective, adoptarea de către Consiliu a unei directive privind protecția femeilor gravide la locul de muncă;

întrucât art. 15 din Directiva Consiliului 89/391/CEE din 12 iunie 1989 privind aplicarea măsurilor de promovare a îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă⁵ prevede ca grupele supuse în mod deosebit riscurilor să fie protejate împotriva pericolele care le afectează în mod special munca;

întrucât lucrătoarele gravide, cele care au născut de curând sau care alăptează trebuie considerate, în multe privințe, un grup supus unor riscuri specifice și întrucât trebuie luate măsuri cu privire la securitatea și sănătatea lor;

întrucât protecția securității și sănătății lucrătoarelor gravide, a lucrătoarelor care au născut de curând sau care alăptează nu trebuie să defavorizeze femeile pe piața muncii și nici să acționeze în detrimentul directivelor privind egalitatea tratamentului aplicat femeilor și bărbaților;

întrucât anumite activități pot să prezinte un risc anume de expunere la agenți, procese sau condiții de muncă nocive pentru lucrătoarele gravide, cele care au născut de curând sau care alăptează; întrucât astfel de riscuri trebuie evaluate, iar rezultatul evaluărilor trebuie comunicat lucrătoarelor și/sau reprezentanților acestora;

întrucât în cazul în care rezultatul acestei evaluări arată existența unui risc pentru securitatea sau sănătatea lucrătoarelor, trebuie prevăzută o modalitate de protecție a acestora;

întrucât lucrătoarele gravide și cele care alăptează nu trebuie să efectueze activități care, în urma evaluărilor, prezintă riscul unei expuneri la anumiți agenți sau la condiții de muncă deosebit de nocive, care pun în pericol securitatea sau sănătatea acestor lucrătoare;

întrucât trebuie elaborate prevederi pentru ca lucrătoarele gravide, cele care au născut de curând și cele care alăptează să nu fie obligate să lucreze noaptea, aceste prevederi fiind necesare din punctul de vedere al securității și sănătății;

---

⁵ JO L 183, 29.06.1989.

întrucât vulnerabilitatea lucrătoarelor gravide, a celor care au născut de curând sau a celor care alăptează face necesară acordarea dreptului la un concediu de maternitate de cel puțin 14 săptămâni consecutive, repartizate înainte și/sau după naștere și efectuarea unui concediu de maternitate obligatoriu de cel puțin două săptămâni, repartizat înainte și/sau după naștere;

întrucât riscul concedierii din motive legate de starea lor poate avea efecte dăunătoare asupra stării fizice și psihice a lucrătoarelor gravide, a celor care au născut de curând sau care alăptează, trebuie să se prevadă o interdicție de concediere;

întrucât măsurile de organizare a muncii care vizează protecția sănătății lucrătoarelor gravide, a lucrătoarelor care au născut de curând sau a celor care alăptează nu au efect decât dacă sunt însoțite de menținerea drepturilor stipulate în contractul de muncă, inclusiv menținerea unei remunerații și/sau acordarea unei alocații adecvate;

întrucât, pe lângă acestea, prevederile referitoare la concediul de maternitate nu ar avea efect dacă nu ar fi însoțite de menținerea drepturilor stipulate în contractul de muncă și/sau de acordarea unei alocații adecvate;

întrucât noțiunea de indemnizație adecvată în cazul concediului de maternitate trebuie privită ca un considerent tehnic de referință în vederea fixării nivelului minim de protecție și nu trebuie interpretată, în nici un caz, ca implicând o analogie între graviditate și boală,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

SECȚIUNEA I OBIECT ȘI DEFINIȚII

Articolul 1 Obiectul

1. Obiectul prezentei directive, care este a zecea directivă specială în sensul art. 16 alin. (1) din Directiva 89/391/CEE, este de a aplica măsurile de promovare a îmbunătățirii securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, al lucrătoarelor care au născut de curând și al celor care alăptează.
2. Dispozițiile Directivei 89/391/CEE, cu excepția art. 2 alin. (2), se aplică în întregime întregului domeniului la care se face referire la alin. (1), fără să aducă atingere prevederilor mai restrictive și/sau specifice incluse în prezenta directivă.
3. Prezenta directivă nu poate să aibă ca efect reducerea nivelului de protecție oferit lucrătoarelor gravide, lucrătoarelor care au născut de curând sau celor care alăptează, față de situația existentă în fiecare stat membru la data adoptării prezentei directive.

Articolul 2 Definiții

În sensul prezentei directive:

- (a) „lucrătoare gravidă” reprezintă orice lucrătoare gravidă care își informează angajatorul despre starea sa, în conformitate cu legislația și/sau practica națională;
- (b) „lucrătoare care a născut de curând” reprezintă orice lucrătoare care a născut de curând, în sensul legislației și/sau practicii naționale, și care își informează angajatorul asupra stării sale, în conformitate cu această legislație și/sau practică;
- (c) „lucrătoare care alăptează” reprezintă orice lucrătoare care alăptează, în sensul legislației și/sau practicii naționale, și care își informează angajatorul asupra stării sale, în conformitate cu această legislație și/sau practică.

SECȚIUNEA II PREVEDERI GENERALE

Articolul 3 Orientare generală

1. Comisia, consultându-se cu statele membre și fiind asistată de Comitetul consultativ pentru securitate, igienă și protecția sănătății la locul de muncă, stabilește orientarea generală privind evaluarea agenților chimici, fizici și biologici și a proceselor industriale considerate ca fiind riscante pentru securitatea sau sănătatea lucrătoarelor, în sensul art. 2.

Orientarea generală la care se face referire în primul paragraf trebuie să aibă în vedere, de asemenea, mișcările și pozițiile de lucru, oboseala fizică și mentală și alte tipuri de efort fizic și psihic legate de activitatea desfășurată de lucrătoare, în sensul art. 2.

2. Scopul orientării generale la care se face referire la alin. (1) este de a servi ca bază pentru evaluarea menționată la art. 4 alin. (1).

În acest scop, statele membre trebuie să aducă la cunoștință aceste orientări generale tuturor angajatorilor și lucrătoarelor și/sau reprezentanților acestora din statul membru respectiv.

Articolul 4 Evaluare și informare

1. Pentru toate activitățile care pot prezenta un risc specific de expunere la agenți, procese sau condiții de muncă, a căror listă, fără a fi completă, este prezentată în anexa 1, angajatorul trebuie să evalueze natura, gradul și durata expunerii lucrătoarelor în întreprinderea și/sau instituția

respectivă, în sensul art. 2, fie direct, fie prin intermediul serviciilor de protecție și prevenire la care se face referire la art. 7 din Directiva 89/391/CEE, cu scopul de:

- a evalua orice risc asupra securității sau sănătății lucrătoarelor și orice efect posibil asupra sarcinii sau alăptării, în sensul art. 2;
- a decide ce măsuri trebuie luate.

2. Fără a aduce atingere art. 10 din Directiva 89/391/CEE, în întreprinderea și/sau instituția respectivă, lucrătoarele, în sensul art. 2, și lucrătoarele care s-ar putea afla într-una dintre situațiile menționate la art. 2 și/sau reprezentanții lor sunt informați asupra rezultatelor evaluării menționate la alin. (1) și asupra tuturor măsurilor referitoare la sănătatea și securitatea la locul de muncă.

Articolul 5

Consecințele rezultatelor evaluării

1. Fără a aduce atingere art. 6 din Directiva 89/391/CEE, dacă rezultatele evaluării la care se face referire în art. 4 alin. (1) evidențiază un risc pentru securitatea sau sănătatea lucrătoarelor sau un efect asupra sarcinii sau alăptării, în sensul art. 2, angajatorul ia măsurile necesare pentru ca, printr-o modificare temporară a condițiilor de muncă și/sau a programului de lucru al lucrătoarelor, să fie evitată expunerea acestor lucrătoare la riscurile evidențiate.

2. Dacă modificarea condițiilor lor de muncă și/sau a programului de lucru nu sunt posibile din punct de vedere tehnic sau nu pot fi solicitate în mod rezonabil, din motive bine întemeiate, angajatorul va lua măsuri pentru a schimba locul de muncă al lucrătoarelor respective.

3. Dacă schimbarea locului de muncă nu este tehnic și/sau obiectiv posibilă sau nu poate fi cerută în mod rezonabil din motive bine întemeiate, lucrătoarelor respective trebuie să li se acorde, în conformitate cu legislația și/sau practica națională, un concediu pentru toată perioada, necesar protecției securității sau sănătății lor.

4. Prevederile acestui articol se aplică *mutatis mutandis* în cazul în care o lucrătoare, care exercită o activitate interzisă în temeiul art. 6, rămâne însărcinată sau alăptează și își informează angajatorul despre aceasta.

Articolul 6

Interdicții de expunere

Pe lângă prevederile generale referitoare la protecția lucrătorilor, în special cele referitoare la valorile limită de expunere profesională:

1. lucrătoarele gravide, în sensul art. 2 lit. (a), nu pot fi obligate, în nici un caz, să îndeplinească activități pentru care evaluarea a evidențiat riscul de expunere la agenții și condițiile de muncă

prezentate în anexa II, secțiunea A, care pot pune în pericol securitatea sau sănătatea acestor lucrătoare;

2. lucrătoarele care alăptează, în sensul art. 2 lit. (c), nu pot fi obligate, în nici un caz, să îndeplinească activități pentru care evaluarea a evidențiat riscul de expunere la agenții și condițiile de muncă prezentate în anexa II, secțiunea B, care pot pune în pericol securitatea sau sănătatea acestor lucrătoare.

Articolul 7 Munca de noapte

1. Statele membre iau măsurile necesare pentru ca lucrătoarele menționate în art. 2 să nu fie obligate să desfășoare muncă de noapte în timpul sarcinii și în perioada postnatală, perioadă care va fi determinată de autoritatea națională responsabilă în domeniul securității și sănătății, sub rezerva prezentării, în conformitate cu procedurile stabilite de statele membre, a unui certificat medical care atestă că perioada respectivă este necesară pentru securitatea sau sănătatea lucrătoarei în cauză.

2. Măsurile menționate la alin. (1) trebuie să determine următoarele soluții, în conformitate cu legislația și/sau practica națională:

(a) transferul la o muncă de zi

sau

(b) concediu sau prelungirea concediului de maternitate, atunci când un astfel de transfer nu este tehnic și/sau obiectiv posibil sau nu poate fi cerut în mod rezonabil din motive bine întemeiate.

Articolul 8 Concediul de maternitate

1. Statele membre iau măsurile necesare pentru ca lucrătoarele, în sensul art. 2, să beneficieze de un concediu de maternitate de cel puțin 14 săptămâni consecutive, repartizat înainte și/sau după naștere, în conformitate cu legislația și/sau practica națională.

2. Concediul de maternitate, prevăzut la alin. (1), trebuie să includă un concediu obligatoriu, de cel puțin două săptămâni, repartizat înainte și/sau după naștere, în conformitate cu legislația și/sau practica națională.

Articolul 9 Acordarea de perioade libere pentru consultații prenatale

Statele membre iau măsurile necesare pentru ca lucrătoarele gravide, în sensul art. 2 lit. (a), să beneficieze de perioade libere, remunerate, pentru a efectua consultațiile prenatale, dacă acestea se fac în timpul programului de lucru, în conformitate cu legislația și/sau practica națională.

Articolul 10 Interzicerea concedierii

Pentru a garanta lucrătoarelor, în sensul art. 2, exercitarea drepturilor de protecție a sănătății și securității, recunoscute prin prezentul articol, se prevăd următoarele:

1. Statele membre iau măsurile necesare pentru a interzice concedierea lucrătoarelor arătate la art. 2, în perioada de la începutul sarcinii până la terminarea concediului de maternitate indicat la art. 8 alin. (1), cu excepția cazurilor speciale care nu au legătură cu starea lor, admise de legislația și/sau practica națională și, dacă este cazul, pentru care autoritatea competentă și-a dat acordul;
2. Atunci când o lucrătoare, în sensul art. 2, este concediată în timpul perioadei menționate la alin. (1), angajatorul trebuie să prezinte în scris motive bine întemeiate pentru concediere;
3. Statele membre vor lua măsurile necesare pentru protejarea lucrătoarelor menționate la art. 2, față de consecințele concedierii ilegale în temeiul alin. (1).

Articolul 11 Drepturi legate de contractul de muncă

Pentru a garanta lucrătoarelor menționate la art. 2 exercitarea drepturilor privind protecția sănătății și securității, recunoscute prin prezentul articol, se prevăd următoarele:

1. în cazurile menționate la art. 5, 6 și 7, trebuie asigurate, în concordanță cu legislația și/sau practica națională, drepturile legate de contractul de muncă, inclusiv menținerea unei remunerații și/sau dreptul lucrătoarelor, în sensul art. 2, de a beneficia de o indemnizație adecvată;
2. în cazul menționat la art. 8, trebuie asigurate următoarele:
  - (a) drepturile legate de contractul de muncă al lucrătoarelor arătate la art. 2, altele decât cele la care se face referire la lit. (b);
  - (b) menținerea unei remunerații și/sau dreptul lucrătoarelor menționate la art. 2 de a beneficia de o indemnizație adecvată;
3. alocația menționată la alin. (2) lit. (b) este considerată ca fiind adecvată dacă garantează un venit cel puțin echivalent celui pe care lucrătoarea respectivă l-ar primi în cazul întreruperii activității pe motive legate de starea sănătății sale, în limita unui plafon stabilit prin legislația națională;

4. statele membre pot acorda dreptul de plată al remunerației sau indemnizației menționate la alin. (1) și (2) lit. (b), dacă lucrătoarea respectivă îndeplinește condițiile legale pentru a-i fi acordate aceste prestații stabilite de legislația națională.

Aceste condiții nu se pot aplica, în nici un caz, perioadelor anterioare de muncă, care depășesc 12 luni față de data la care se presupune că va avea loc nașterea.

Articolul 12 Apărarea drepturilor

Statele membre introduc în sistemele lor juridice naționale măsurile necesare care să permită oricărei lucrătoare care se consideră lezată prin nerespectarea obligațiilor care decurg din prezenta directivă să-și obțină drepturile pe cale juridică și/sau în conformitate cu legislația și/sau practica națională, recurgând la alte instanțe competente.

Articolul 13 Modificări ale anexelor

1. Modificările de natură strict tehnică ale anexei I, determinate de progresul tehnic, de evoluția reglementărilor sau specificațiilor internaționale și a cunoștințelor în domeniul reglementat de prezenta directivă sunt adoptate în conformitate cu procedura stabilită la art. 17 din Directiva 89/391/CEE.

2. Anexa II poate fi modificată numai în conformitate cu procedura stabilită la art. 118a din Tratat.

Articolul 14 Dispoziții finale

1. Statele membre adoptă legile, reglementările și dispozițiile administrative necesare, în conformitate cu prezenta directivă, în cel mult doi ani de la adoptarea acesteia, sau se asigură că, în cel mult doi ani de la adoptare, partenerii sociali introduc, prin consens, prevederile necesare, statele membre trebuind să dea dispozițiile necesare, care să le permită în orice moment să garanteze rezultatele impuse de prezenta directivă. Statele membre informează imediat Comisia în această privință.

2. În momentul adoptării de către statele membre, măsurile prevăzute la alin. (1) trebuie să conțină o referire la prezenta directivă sau să fie însoțite de o astfel de referire cu ocazia publicării lor oficiale. Metodele prin care se face o astfel de referire sunt hotărâte de către statele membre.

3. Statele membre aduc la cunoștința Comisiei textele prevederilor esențiale de drept intern deja adoptate sau în curs de adoptare în domeniul reglementat de prezenta directivă.

4. Statele membre raportează Comisiei la fiecare cinci ani despre punerea în practică a prevederilor prezentei directive, indicând punctele de vedere ale partenerilor sociali.

Totuși, pentru prima dată, după patru ani de la adoptare, statele membre raportează Comisiei despre punerea în practică a prevederilor prezentei directive, indicând punctele de vedere ale partenerilor sociali.

Comisia informează Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social și Comitetul consultativ pentru securitate, igienă și protecția sănătății la locul de muncă în această privință.

5. Periodic, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentei directive, având în vedere alin. (1), (2) și (3).

6. Consiliul reexaminează prezenta directivă pe baza unei evaluări realizate pe baza rapoartelor menționate la alin. (4) al doilea paragraf și, dacă este cazul, pe baza unei propuneri care trebuie prezentată de Comisie în cel mult cinci ani de la adoptarea directivei.

Articolul 15

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 19 octombrie 1992.

*Pentru Consiliu
Președintele
D. CURRY*

ANEXA 1

LISTA INCOMPLETĂ A AGENȚILOR, PROCESELOR ȘI CONDIȚIILOR DE MUNCĂ LA CARE S-A FĂCUT REFERIRE ÎN ART. 4 ALIN. (1)

A. Agenții

1. Agenți fizici considerați ca fiind agenți ce determină leziuni ale fătusului și/sau desprinderea de placentă și în special:

(a) șocuri, vibrații sau mișcări;

(b) manipularea manuală a unor greutăți, implicând riscuri, în special în zona dorso-lombară;

(c) zgomot;

(d) radiații ionizante*;

(e) radiații neionizante;

(f) limite extreme de temperatură;

(g) mișcări și poziții de lucru, deplasări - în interiorul sau în exteriorul instituției - oboseală mentală și fizică și alte eforturi fizice legate de activitatea lucrătoarelor, în sensul art. 2 din prezenta directivă.

2. Agenți biologici

Agenții biologici din grupele de risc 2, 3 și 4, în sensul art. 2 lit. (d) punctele 2, 3 și 4 din Directiva 90/679/CEE¹, în măsura în care se cunoaște că acești agenți sau măsurile terapeutice pe care le necesită existența lor, pun în pericol sănătatea femeii gravide și a copilului ce urmează să se nască și în măsura în care nu apar încă în anexa II.

3. Agenți chimici

Următorii agenți chimici, în măsura în care se cunoaște că ei pun în pericol sănătatea femeii gravide și a copilului care urmează să se nască și în măsura în care nu apar încă în anexa II:

(a) substanțe etichetate R 40, R 45, R 46 și R 47 în conformitate cu Directiva 67/548/CEE², în măsura în care nu apar încă în anexa II;

(b) agenții chimici din anexa I la Directiva 90/394/CEE³;

(c) mercur și derivații săi;

(d) medicamente antimicotice;

(e) monoxid de carbon;

(f) agenți chimici nocivi cu cale de absorbție cutanată.

B. Procese

Procesele industriale prezentate în anexa I la Directiva 90/394/CEE.

---

* Vezi Directiva 80/836/Euratom (JO L 246, 17.09.1980).

¹ JO. L 374, 31.12.1990.

² JO L 196, 16.08.1967. Directivă modificată ultima dată de Directiva 90/517/CEE.

³ JO L 196, 26.07.1990.

C. Condiții de muncă

Activități miniere subterane.

ANEXA II

LISTA INCOMPLETĂ A AGENȚILOR ȘI A CONDIȚIILOR DE MUNCĂ LA CARE SE FACE REFERIRE ÎN ART. 6

A. Lucrătoarele gravide, în sensul art. 2 lit. (a)

1. Agenții

(a) Agenți fizici

Activitatea în atmosferă hiperbarică, de exemplu, incinte sub presiune și scufundări subacvatice.

(b) Agenți biologici

Următorii agenții biologici:

- toxoplasme,

- virusul rubeolei,

exceptând cazurile în care se dovedește că lucrătoarele gravide sunt protejate în mod adecvat împotriva acestor agenți, prin imunizare.

(c) Agenții chimici

Plumbul și derivații săi, în măsura în care pot fi absorbiți de organismul uman.

2. Condiții de muncă

Activități subterane miniere.

B. Lucrătoarele care alăptează, în sensul art. 2 lit. (c).

1. Agenții

(a) Agenți chimici

Plumbul și derivații săi, în măsura în care acești agenți pot fi absorbiți de organismul uman.

2. Condiții de muncă

Activități miniere subterane

Declarația Consiliului și a Comisiei referitoare la art. 11 alin. (3) din Directiva 92/85/CEE, înscrisă în procesul-verbal al celei de-a 1608-a sesiuni a Consiliului (Luxemburg, 19 octombrie 1992)

CONSILIUL SI COMISIA au declarat următoarele:

„Pentru a stabili nivelul indemnizațiilor vizate la art. 11 alin. (2) lit. (b) și alin. (3), din considerente pur tehnice, se va face referire la alocația pe care lucrătoarele ar putea-o primi în cazul unei întreruperi a activității din motive de sănătate. Această mențiune nu vizează în nici un fel asimilarea sarcinii sau a nașterii cu boala. În toate statele membre, legislația națională în domeniul protecției sociale prevede un quantum al indemnizației ce se acordă în cazul întreruperii activității profesionale din motive de sănătate. Legătura care se stabilește cu această indemnizație, în formularea aleasă, are scopul de a indica un quantum de referință cert și fix în toate statele membre, permițând determinarea quantumului minim al indemnizației de maternitate ce trebuie plătit. Dacă alocațiile care se plătesc în unele state membre sunt mai mari decât cele prevăzute în prezenta directivă, ele vor fi desigur, menținute. Aceasta reiese clar din art. 1 alin. (3) al prezentei directive.”